

SNDVU

Palestrinastraat 1b
3533 EH Utrecht
tel. 030-2933378

info@sndvu.nl
www.sndvu.nl

Jaarverslag 2021

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
WIE ONDERSTEUNEN WIJ	5
HOE WIJ OPVANGEN	8
WELKE ONDERSTEUNING BIEDEN WIJ	9
Criteria voor ondersteuning	9
Aanmeldingsprocedure INLIA	9
Sociaal/juridische begeleiding	9
Complexiteit	10
Begeleiding na uitstroom	10
OM WIE GAAT HET ALLEMAAL EN WAT ZIJN DE ACHTERGRONDEN	12
Medische problematiek	12
Cliënten met een aanvraag verblijf bij kind	14
Cliënten waarvoor een herhaalde asielpprocedure opgestart wordt	14
Procedures Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en het Committee against Torture (CAT) en hoger beroep	17
Cliënten die slachtoffer zijn geworden van mensenhandel en/of uitbuiting (B8 procedure)	18
Cliënten die bezig zijn met de voorbereiding op terugkeer	18
Cliënten die we om humanitaire redenen opvangen	19
EN WAT ZIJN DE RESULTATEN	20
Redenen voor uitstroom volwassen bewoners over 2021	20
Duur opvang uitgestroomde bewoners in 2021	21
Lopende duur van de opvang op 31 december 2021	22
ACTUALITEITEN SNDVU	23
SNDVU bestaat 20 jaar!	23
Fondsen en donaties	24
ACTUALITEITEN UTRECHT EN LANDELIJK	25
Coronapandemie	25
Utrecht LVV pilot stad	27
MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING	29
Woonbegeleiding	29
Spreekuur	29
Vrijwilligers en stagiaires	30
Sociale-activering	31
DE SNDVU-ORGANISATIE	35
Doelstelling	35
Bestuur	35
Team	36
Huisvesting	36
OVERLEG MET ANDERE ORGANISATIES	38
FINANCIËN	39
Overzicht Baten en Lasten	39

Subsidie	39
Toelichting lasten	39
Vaststellingen, Lopende Subsidies en Aanvragen.....	40
GOVERNANCE CODE	41
WET NORMERING TOPINKOMENS	42
AFKORTINGEN EN VERKLARENDE WOORDENLIJST	43

INLEIDING

“Blijven jullie dit werk altijd maar doen?” vroeg een lid van de Utrechtse gemeenteraad ons. Zolang als het nodig is, is ons antwoord. Zolang er mensen zijn die in ons land asiel aanvragen en tussen wal en schip vallen en zolang dreigt dat zij zonder papieren op straat moeten slapen.

De SNDVU - in de volksmond De Noodopvang - heeft in de afgelopen 20 jaar geleidelijk aan een grote expertise opgebouwd om zogenaamd vastgelopen situaties van ongedocumenteerden los te trekken. De diversiteit is enorm. Of het nu gaat om hun land van herkomst, hun achtergrond of de reden van een eerdere afwijzing van hun asielaanvraag door de IND. In de paragraaf “Om wie gaat het allemaal en wat zijn de achtergronden” wordt een indruk gegeven van deze diversiteit en van de complexiteit van de casuïstiek.

Ons doel is om met onze cliënt een bestendige oplossing te vinden, dat wil zeggen een verblijfsvergunning, vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst of doormigratie naar een ander land.

In al die 20 jaren onderhielden wij contacten met talloze partijen, zoals de Gemeente Utrecht, Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de Vreemdelingenpolitie (AVIM). Sinds medio 2019 is dit contact gestructureerd in de zgn. Pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), een resultaat van onderhandelingen tussen het Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De Utrechtse maatschappelijke organisaties, waaronder de SNDVU, zijn met de Gemeente Utrecht overeengekomen dat de ontwikkelde Utrechtse werkwijze gecontinueerd kon worden en ingebracht in de LVV.

Ondanks de belemmeringen van COVID-19 konden dit jaar 32 van onze volwassen cliënten om positieve redenen (bijvoorbeeld uitstroom naar een AZC in verband met een herhaald asielverzoek of het verkrijgen van een verblijfsvergunning) de Noodopvang verlaten.

Nu de verwachting is dat de LVV zal worden gecontinueerd, bestaat het risico dat het Rijk gaat voorschrijven hoe wij ons werk moeten gaan doen, bijvoorbeeld door termijnen te stellen of door voorrang te geven aan terugkeerscenario's terwijl de mogelijkheden van verblijf onvoldoende zijn onderzocht.

Dit zou een vreemde zaak zijn, juist omdat rijkspartijen als de IND en de DT&V zonder onze inzet geen bestendige oplossing hebben weten te bereiken (en overigens enorme problemen hebben met termijnen).

Als SNDVU blijven wij dus opkomen voor onze cliënten, gebaseerd op een vertrouwensrelatie met hen. Wij blijven in hun belang samenwerken met overheidsdiensten, maar zullen geen uitvoeringsorganisatie van de overheid worden.

Henk Brandt

Voorzitter Bestuur SNDVU

WIE ONDERSTEUNEN WIJ

Al sinds 2001 ondersteunt de SNDVU uitgeprocedeerde asielzoekers die geen recht meer hebben op overheidsvoorzieningen (verblijf in een AZC), maar wel in Nederland verblijven. Het betreft hier uitgeprocedeerde asielzoekers waarbij sprake is van perspectief in de vorm van een verblijfsprocedure (regulier of asiel), perspectief op terugkeer of waarbij sprake is van een schrijnende situatie.

De groep bestaat hoofdzakelijk uit alleenstaande mannen, alleenstaande vrouwen met enkele kinderen en/of gezinnen. De SNDVU biedt ondersteuning door het geven van onderdak en leefgeld. Daarnaast worden mensen begeleid in hun sociaal/juridische procedures en worden activiteiten aangeboden.

Bewoners van de SNDVU hebben uiteenlopende achtergronden zowel cultureel, maatschappelijk als sociaal/psychisch en juridisch. Veelal speelt een meervoudige problematiek door de lange weg die zij achter zich hebben van de vlucht uit hun thuisland tot jarenlange opvang, uitgeprocedeed raken, uitzettingen uit AZC's, vreemdelingendetentie, zwerven in de illegaliteit en psychische problemen die niet of laat herkend zijn of ontstaan zijn door het leven in de illegaliteit.

De hierboven beschreven groep duiden we aan met de term "volwassenen". Aanvullend hierop ondersteunt de SNDVU een groep die wordt aangeduid met de term "Ex-AMA's". Het betreft mensen die als minderjarige in Nederland zijn gekomen, maar inmiddels volwassen zijn. Zij worden sociaal/juridisch ondersteund door het Ex-AMA team van Vluchtelingenwerk. De SNDVU is verantwoordelijk voor de opvang, het verstrekken van leefgeld en de woonbegeleiding.

Tabel 1. Samenstelling groep cliënten

	31-dec-21			31-dec-20			31-dec-19			31-dec-18		
	Volw.	Ex-AMA	Totaal	Volw.	Ex-AMA	Totaal	Volw.	Ex-AMA	Totaal	Volw.	Ex-AMA	Totaal
mannen	50	15	65	46	18	64	42	18	60	42	17	59
vrouwen	30	3	33	33	1	34	28	4	32	31	4	35
kinderen	5	1	6	2	0	2	1	0	1	3	0	3
Totaal	85	19	104	81	19	100	71	22	93	76	21	97

De groep mensen die bij ons verblijft heeft een asielachtergrond en is afkomstig uit conflictgebieden (bv. Afghanistan, Congo, Soedan, Somalië), landen met een oorlogsverleden (bv. Sierra Leone, Guinee) of landen met een onderdrukkend regime (bv. Ethiopië, Eritrea en Iran). Landen of gebieden waar sprake is van een politiek zeer instabiel klimaat. Een aantal landen werkt daarbij niet mee aan terugkeer en het Nederlandse asielbeleid biedt hierin geen oplossing. Als terugkeer niet lukt of niet

mogelijk is worden mensen vanuit AZC's of detentiecentra op straat gezet. Een probleem is vaak dat mensen niet (meer) over bewijzen van hun identiteit en nationaliteit beschikken, wat zowel verblijf als terugkeer soms onmogelijk maakt.

Aden heeft, net als vier andere mensen in onze opvang, de Eritrese nationaliteit, maar is geboren in Ethiopië waar hij ook lang heeft gewoond. Gedurende de oorlog tussen Ethiopië en Eritrea is Aden in 2000 met zijn familie gedwongen gedeporteerd naar Eritrea. Een nieuw leven hier opbouwen was moeilijk. Hij was dan wel van origine Eritrees, maar is opgegroeid in Ethiopië, waar hij scholing heeft en vervolgens ook heeft gewerkt. Zijn voertaal is dan ook de taal die ze in Ethiopië spreken. Tigrinya, de Eritrese taal, verstaat hij wel omdat zijn ouders dat ook wel eens tegen hem spraken, maar zelf de taal spreken kan hij maar een beetje. Aden is al sinds 2011 in Nederland. Hij heeft geen verblijfsvergunning gekregen omdat hij niet, middels documentatie, kan bewijzen dat hij de Eritrese nationaliteit heeft. Al jaren probeert hij van alles om alsnog aan te tonen dat hij echt de Eritrese nationaliteit heeft. Zo heeft hij inmiddels wel een doopcertificaat van de kerk uit Eritrea en een ziekenhuisbriefje uit Eritrea ingebracht. Ook hebben wij een onafhankelijk expert onderzoek laten doen in Ethiopië, en die kon bevestigen dat betrokkene inderdaad op de deportatielijst stond naar Eritrea. Onvoldoende voor de IND om uit te kunnen gaan van een Eritrese nationaliteit. Al tientallen keren is Aden naar de Eritrese ambassade geweest met verzoek zijn nationaliteit vast te stellen. Tevergeefs.

Onderstaande tabel laat zien hoe divers de samenstelling van onze bewoners is. Nog steeds is de groep uit Iran en Guinee het grootst. Dit jaar hebben we echter wel een grote toename gehad van mensen afkomstig uit Oeganda en Nigeria. Vaak gevlucht vanwege hun seksuele geaardheid die niet geaccepteerd wordt in hun land van herkomst. Deze groep is ook het meest vertegenwoordigd op onze wachtlijst. Verder blijven de aantallen in groepen in lijn met vorig jaar. Dit jaar hebben we wel voor het eerst een bewoner afkomstig uit Kirgizië en één uit Japan.

Tabel 2. Land van herkomst

	31-dec-21		31-dec-20		31-dec-19		31-dec-18	
	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA
Afghanistan	3		4	5	3	7	3	5
Algerije		1	2		2		2	
Armenië	2		3		2		5	
Azerbeidzjan	5		1		1		2	
Bangladesh		1		1		1		1
Burundi					1		2	
China							1	
Congo	4	1	7		7		5	
Cuba							3	
Egypte	2		1					
Ethiopië	1		3	1	5	1	7	1
Eritrea	5	4	6	3	5	3	3	2
Gambia	1	1						
Guinee	11	6	12	6	10	6	8	5
Irak	3		4		3		5	
Iran	14		18	1	21	2	16	2
Ivoorkust								
Japan	1							
Kirgizië	1							
Liberia	1	1					1	
Oeganda	9	1	1	1				
Nigeria	8		2			1		1
Rusland	2		2		2		2	1
Senegal	1				1			
Sierra Leone	5	1	4		3		3	
Soedan	3	1	3	1	1		1	
Somalië	4	1	6		3	1	3	1
Zimbabwe			2		1		1	
Totaal	86	19	81	19	71	22	73	19

HOE WIJ OPVANGEN

In 2021 ondersteunden wij in totaal 156 individuen (volwassenen en ex-ama's). De grootste groep wordt of is opgevangen in een van onze 23 huizen, verspreid over de stad. Een klein aantal kreeg alleen leefgeld en had elders woonruimte en/of was in afwachting van een plek bij ons. Instroom geschiedt voornamelijk vanuit de 1^e lijns spoedopvang Stichting Toevlucht en/of Weerdsingel.

Van de bewoners wordt een zekere mate van zelfredzaamheid gevraagd. Mensen die een zeer intensieve begeleiding nodig hebben worden, indien mogelijk, doorverwezen naar andere organisaties. Afhankelijk van de urgentie worden mensen zo snel mogelijk geplaatst. Een enkeling ontvangt alleen leefgeld, als hij/zij verblijft bij familie of vrienden of op de wachtlijst staat. Eén iemand ontving alleen begeleiding en kreeg opvang en leefgeld elders. Dit kwam door zijn angst om vanwege zijn geaardheid in een huis te wonen met mensen van hetzelfde geslacht, zonder dat daar continue een medewerker aanwezig is vanuit de organisatie. Hij is inmiddels in afwachting op een beslissing van zijn herhaalde asielaanvraag.

Mensen met een reguliere verblijfsvergunning verblijven in de opvang tot er huisvesting aangeboden wordt. Zij kunnen geen aanspraak maken op verblijf in een asielzoekerscentrum. Wanneer er recht op rijksopvang (asielzoekerscentrum) bestaat dan betekent dat, dat degene hier naar toe doorstroomt, om zo ook plaats te maken voor iemand die geen recht heeft op rijksopvang. Alleen bij heel schrijnende omstandigheden maken wij een uitzondering.

De medewerkers van de SNDVU streven ernaar de samenstelling in de huizen zo stabiel mogelijk te houden. In principe wonen mannen en vrouwen gescheiden van elkaar. Er wordt zoveel mogelijk gestreefd naar een harmonieuze samenstelling van de groep bewoners in de huizen. Hierbij wordt rekening gehouden met afkomst, land van herkomst, leeftijd, geslacht en sociaal/psychische gesteldheid. De opvang is sober en tijdelijk van aard. Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt over het maximale aantal mensen in een huis. De inrichting van de huizen is hoofdzakelijk afkomstig van Stichting Emmaus of giften van particulieren. Incidenteel worden nieuwe spullen aangeschaft.

Tabel 3. Aard van de materiële ondersteuning

	31-dec-21		31-dec-20		31-dec-19		31-dec-18	
	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA	Volw.	Ex-AMA
leefgeld	9	2	11	2	7	0	5	2
leefgeld en huisvesting	73	17	69	17	59	22	68	17
huisvesting	1	0	0	0	1	0	0	0
(alleen)juridische begeleiding	2	0	1	0	4	0	0	0
Totaal	85	19	81	19	71	22	73	19

WELKE ONDERSTEUNING BIEDEN WIJ

Criteria voor ondersteuning

Om voor ondersteuning door de SNDVU in aanmerking te komen, geldt een aantal criteria waaronder:

- regio gebondenheid
- er is sprake van een procedure maar er is geen recht op een overheidsvoorziening of;
- er is een (reëel) perspectief op een procedure of;
- ter voorbereiding op terugkeer of
- in incidentele gevallen kan er sprake zijn van een bijzonder schrijnende situatie.

Cliënten worden aangemeld door externe organisaties zoals het Ex-AMA team, Vluchtelingenwerk Nederland, STIL en IOM.

Aanmeldingsprocedure INLIA

In Utrecht zijn er meerdere opvangorganisaties voor ongedocumenteerden met elk eigen criteria en specialisaties die aanvullend op elkaar zijn. De organisaties zijn onderverdeeld in 1^e lijns (spoed) opvang en 2^e lijns opvang. De SNDVU is een 2^e lijns organisatie wat betekent dat een opvangverzoek eerst ingediend moet worden bij INLIA.

Deze derde partij toetst of de aanmelding aan de criteria voldoet en geeft vervolgens een positief of negatief advies. Nadat wij van INLIA een positief advies ontvangen op een aanmelding, en deze persoon geschikt is voor onze opvang, plaatsen wij de betreffende persoon op onze wachtlijst. Wanneer wij plek hebben nodigen we de persoon uit voor een intakegesprek en gaan vervolgens over tot plaatsing in één van onze huizen.

Sociaal/juridische begeleiding

Naast de opvang in de huizen en het verstrekken van leefgeld worden de volwassen bewoners sociaal/juridisch begeleid door daarvoor opgeleide medewerkers. Zij fungeren als contactpersoon voor de bewoners en hebben elk hun eigen caseload. De contactpersonen begeleiden hun cliënten op verschillende gebieden zoals verblijfsrechtelijk, op medisch vlak, bij schulden, of familierechtelijke problemen.

Door een intensieve begeleiding, gebaseerd op vertrouwen, wordt gepoogd een reëel perspectief te creëren. Dit kan soms lang duren, waarbij niet gewerkt wordt met termijnen. Hierbij is wel van belang dat mensen gemotiveerd zijn om hun huidige situatie te veranderen. Allereerst wordt gekeken of er nog verblijfsrechtelijke mogelijkheden zijn. We zien regelmatig dat asielverzoeken zijn afgewezen vanwege het ontbreken van onderliggende bewijzen van het asielverhaal of dat er sprake is van lichamelijke en psychische klachten die niet eerder zijn onderzocht.

Als er juridisch geen mogelijkheden meer zijn, wordt ook over terugkeer gesproken. Leven in de illegaliteit wordt niet als een oplossing gezien. Gepoogd wordt om de optie terugkeer naar het land van herkomst samen met betrokkene verder te onderzoeken en knelpunten of onzekerheden zover dat mogelijk is weg te nemen. Wij werken hierin nauw samen met Vluchtelingenwerk in hun toekomst oriënterend project 'Met Opgeheven Hoofd'.

Asielzoekers die inmiddels niet meer minderjarig zijn, worden opgevangen door de SNDVU en sociaal/juridisch begeleid door de medewerkers van het Ex-AMA team van Vluchtelingenwerk. De SNDVU en het Ex-AMA team overleggen regelmatig over de voortgang van de dossiers.

Complexiteit

Vaak zien we dat iemand uitgeprocedeerd geraakt is, omdat zijn of haar verhaal niet geloofwaardig is bevonden, gebaseerd op onbenullige tegenstrijdigheden of vanwege het ontbreken van een goede onderbouwing van het verhaal. Met nieuwe feiten wordt alsnog gepoogd een nieuw asielverzoek in te dienen. Ook kan er sprake zijn van medische problematiek of spelen andere zaken een rol zoals bijvoorbeeld een kind in Nederland met de Nederlandse nationaliteit.

De complexiteit rondom de procedures neemt de laatste jaren alleen maar toe.

Advocaten krijgen steeds minder vergoedingen waardoor zij ook minder snel zaken aannemen die al eerder zijn afgewezen. Steeds meer advocaten brengen een bedrag in rekening voor de voorbereidingen die zij doen voor een zaak. Hierdoor is er door de jaren heen steeds meer voorbereidend werk in zaken bij de sociaal/juridisch medewerkers komen te liggen.

Begeleiding na uitstroom

Wanneer er recht op verblijf in een asielzoekerscentrum (Rijksopvang) ontstaat stromen bewoners bij ons uit om zo weer plek te maken voor iemand die niet in de rijksopvang kan verblijven en op straat staat. In de meeste gevallen zetten wij wel de (juridische) begeleiding voort. De juridisch medewerkers hebben veel werk en tijd gestopt in de voorbereiding van een nieuwe aanvraag, zijn goed op de hoogte van het verhaal en de situatie van de betreffende client en hebben een vertrouwensrelatie. Daarom is het naar onzes inziens wenselijk dat de begeleiding wordt voortgezet, totdat er daadwerkelijk een bestendige oplossing voor de cliënt is bereikt. De periode tussen het moment dat de client bij ons is uitgestroomd naar rijksopvang, het interview bij de IND en de uiteindelijke beslissing op de aanvraag, duurt vaak lang. Soms wel een aantal jaren.

Zie het overzicht hieronder. Eind 2021 begeleidden wij in totaal nog 38 mensen die al eerder bij ons zijn uitgestroomd naar rijksopvang. Van de cliënten die in 2018 zijn uitgestroomd hebben 4 alsnog in 2021 een verblijfsvergunning gekregen. Nog 3 andere wachten nog steeds op een definitieve beslissing op hun aanvraag en begeleiden wij dus ook nog steeds. Daarnaast begeleiden wij nog 11 cliënten die in 2019 of 2020 zijn uitgestroomd. 16 mensen die in 2019 of 2020 waren uitgestroomd

hebben inmiddels een verblijfsvergunning gekregen. De cliënten die in 2021 zijn uitgestroomd naar rijksopvang zitten allen in procedure en wachten op een definitieve beslissing op hun aanvraag.

Tabel 4. Aantal cliënten die we nog steeds begeleidden na uitstroom naar AZC

	Volwassenen				
	2021	2020	2019	2018	Totaal
Juridische begeleiding na uitstroom	24	9	2	3	38
Alsnog een verblijfsvergunning gekregen	0	11	5	4	20
Nog steeds in procedure	24	9	2	3	38
Totaal cliënten nog in begeleiding	38	14	5	3	

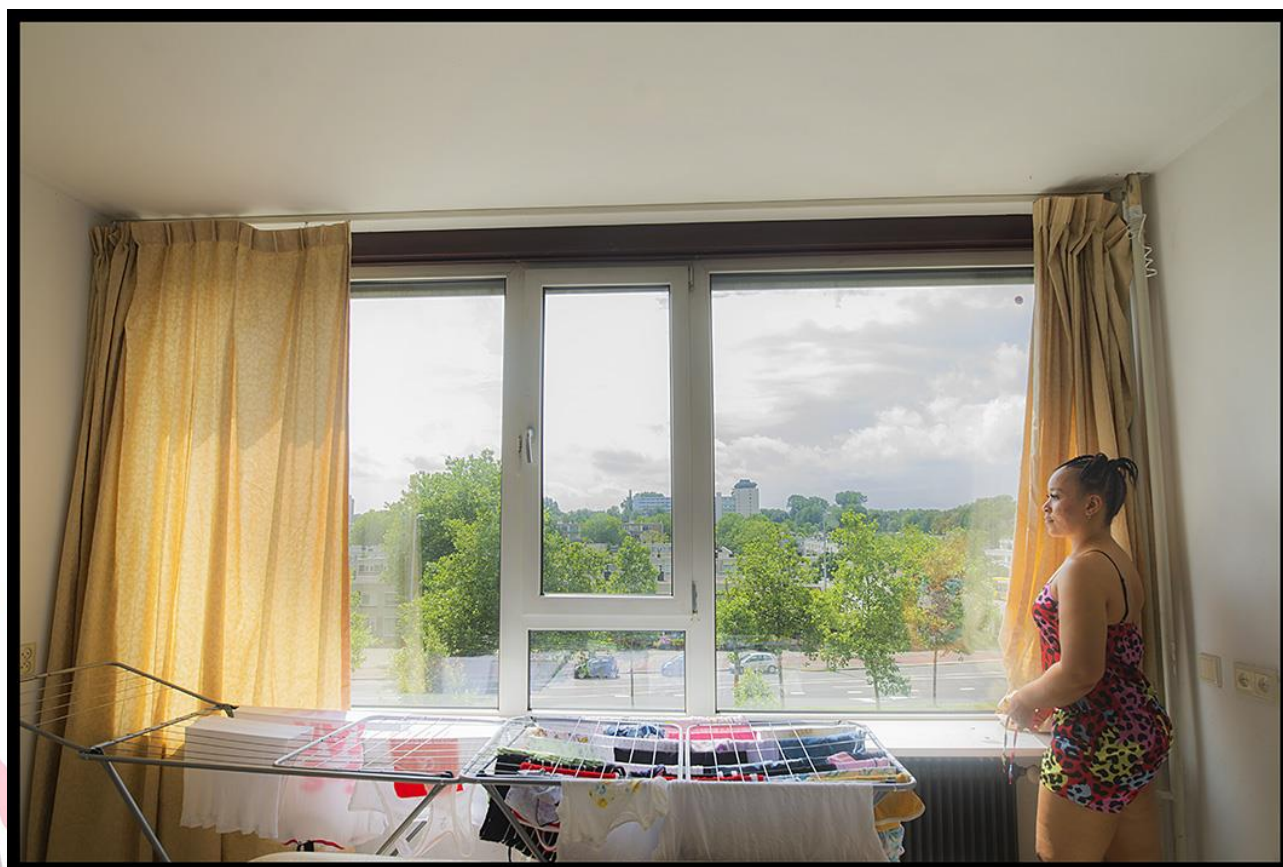

Foto door: Mona van den Berg

OM WIE GAAT HET ALLEMAAL EN WAT ZIJN DE ACHTERGRONDEN

Medische problematiek

Dit betreft vaak zeer kwetsbare mensen die door hun labiele situatie tussen de wal en het schip vallen. Een groot gedeelte van de groep kampt met een posttraumatische stressstoornis (PTSS) en/of een depressie. Om tot een goede behandeling en begeleiding te komen is vooral voor deze groep een stabiele woonsituatie onontbeerlijk. Naast het bieden van een woonplek en sociale activering, onderhoudt de SNDVU contact met de behandelaars van deze mensen. Zo houden we een goed beeld van iemands situatie en kan een juridische procedure beter onderbouwd worden. Daarbij wordt onderzocht of behandeling en medicatie in land van herkomst aanwezig zijn.

Vorig jaar schreven we over Ferat uit Algerije. Een psychotische man die niet voor zichzelf kan zorgen en al jaren in een instelling voor begeleid wonen verblijft. Hij is al sinds begin jaren 90 in Nederland. Jaren speelde er een juridisch getouwtrek over of de benodigde behandeling en medicatie voor Ferat in Algerije aanwezig en toegankelijk zou zijn. Alle partijen waren het er over eens dat er een medische noodsituatie zal ontstaan als Ferat niet de juiste medische behandeling krijgt. Ook stond niet ter discussie dat de behandeling en ondersteuning die Ferat hier krijgt, niet aanwezig is in Algerije. De IND was echter van mening dat er een alternatieve behandeling in Algerije aanwezig is als voldoende werd beschouwd om een medische situatie te voorkomen, ondanks dat drie (!) bij Ferat betrokken artsen verklaren dat dit absoluut niet voldoende zal zijn en er een noodsituatie zal ontstaan.

In 2021 is de IND eindelijk meegegaan in het standpunt van de betrokken artsen en heeft uitstel van vertrek op medische gronden verleend aan Ferat. We zijn ontzettend blij dat eindelijk is erkend dat Ferat de benodigde zorg in Algerije niet kan krijgen. Echter zijn we nog niet klaar, want na een jaar uitstel van vertrek kan er een verblijfsvergunning op medische gronden worden aangevraagd, wat ook weer de benodigde onderbouwing vergt. Zoals een Algerijns paspoort, wat toch een uitdaging blijft bij een psychotische man.

Mensen waarbij sprake is van een medische problematiek kunnen een beroep doen op artikel 64 van de vreemdelingenwet. Een toekenning van artikel 64 geeft uitstel van vertrek. Na een jaar uitstel van vertrek te hebben gehad kan iemand in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning op medische gronden. Waar wij in de praktijk vaak tegenaan lopen is dat wel erkend wordt dat er sprake is van een ernstige medische problematiek waarbij medische behandeling noodzakelijk is, maar er wordt gezegd dat deze medische behandeling ook wel in het land van herkomst kan worden ondergaan. Er wordt geen of onvoldoende rekening gehouden met de toegankelijkheid van deze medische zorg, de samenhang van de verschillende soorten problematiek, de behandelomgeving en de methode van behandelen. In veel delen van Afrika bestaat de psychische gezondheidszorg bijvoorbeeld nog uit het ketenen van patiënten en toedienen van zware medicijnen.

In 2021 hebben wij twee Soedanese mannen in de opvang die beide kampen met ernstig nierfalen. Sikan heeft inmiddels een niertransplantatie gehad. Berwan nog niet en moet drie keer per week naar het ziekenhuis om zich te laten dialyseren. Sikan hoeft vanwege de transplantatie niet meer te dialyseren, maar zijn gezondheid is nog steeds zwak. Beide gebruiken een rits aan medicatie en hebben een zwakke conditie waardoor ze maar beperkt mobiel zijn. Een beroep op art. 64 voor uitstel van vertrek wordt voor beiden afgewezen omdat volgens bronnen van de IND, medicatie en behandeling voorhanden is in Soedan. Er wordt niet onderzocht of deze behandeling en medicatie ook wel toegankelijk zijn voor beiden, of ze deze wel zouden kunnen betalen. En er wordt makkelijk verwezen naar alternatieve medicatie wanneer de gebruikte medicatie niet beschikbaar is.

Een grote groep mensen in de opvang kampt met psychische problematiek. Maar er worden ook mensen opgevangen waarbij sprake is van lichamelijke medische problematiek. Sommige gevallen zijn daarbij zeer gecompliceerd van aard. We hebben verschillende mensen met een (chronische) hoge bloeddruk en diabetes type 1. Ook hebben we een man in de opvang die een niertransplantatie heeft gehad en nog een andere man die nierfalen heeft en moet dialyseren. Twee mannen die deels blind zijn en een vrouw met HIV. Ook hebben we een man in de opvang die doof is en nooit de officiële gebarentaal heeft geleerd.

Foto door: Mona van den Berg

Clënten met een aanvraag verblijf bij kind

Dit betreft gescheiden ouders waarvan het kind een geldige verblijfsvergunning in Nederland heeft of de Nederlandse nationaliteit. Zo'n aanvraag duurt lang en geeft tussentijds geen recht op opvang in een asielzoekerscentrum.

Osman is afkomstig uit het West-Afrikaanse Guinee. Hij vraagt in 2014 asiel aan in Nederland. De procedure heeft tot begin 2018 geduurd en werd uiteindelijk afgewezen. In de tussentijd heeft Osman zijn huidige vrouw ontmoet en een dochter van 9 maanden. Een jaar later wordt er nog een dochter geboren. Vrouw en kinderen hebben een verblijfsvergunning. Wanneer je een (biologisch) kind hebt in Nederland betekent dat nog niet automatisch dat je daarmee een verblijfsvergunning krijgt. Je moet kunnen aantonen dat er sprake is van een intensief gezinsleven en je een grote rol hebt in de verzorging en opvoeding van het kind. Daarnaast worden er nog eisen gesteld zoals het hebben van een geldig paspoort uit het land van herkomst en het in bezit zijn van een MVV (machtiging voorlopig verblijf). Vrijstelling voor deze eisen kan iemand krijgen wanneer gepoogd is om aan een paspoort te komen, maar dit niet lukt en wanneer er geen twijfel bestaat over de identiteit en nationaliteit van betrokkene. De aanvraag van Osman werd in eerste instantie afgewezen door de IND, omdat hij niet in het bezit was van een geldig paspoort en het gezinsleven volgens de IND ook uitgeoefend kon worden in Guinee. Uiteindelijk heeft Osman in 2021 toch een verblijfsvergunning voor de uitoefening van zijn gezinsleven gekregen.

Clënten waarvoor een herhaalde asielpcedure opgestart wordt

Voor de grootste groep bewoners in de opvang wordt een herhaalde asielaanvraag voorbereid. Gemiddeld bestaat deze groep uit 40 cliënten. Een herhaalde asielaanvraag kan worden gedaan als er nieuwe feiten en/of omstandigheden zijn. Bijvoorbeeld nieuwe bewijsstukken, veranderingen in het land van herkomst, politieke (beleids)veranderingen en/of onderliggende medische rapportages die het eerdere asielverhaal kunnen onderbouwen. In de praktijk zien we bijvoorbeeld regelmatig dat er in de eerste procedure weinig of geen aandacht is besteed aan een trauma van mensen of andere mentale of fysieke klachten die voortkomen uit het gestelde asielrelaas. Voor veel cliënten vragen wij dan een onderzoek aan bij het IMMO. Het IMMO is het Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek. In de rapportage die zij maken wordt een verband gelegd tussen gesteld asielrelaas en de psychische en lichamelijke klachten ten gevolge van martelingen.

Andere cliënten lopen bijvoorbeeld gevaar bij terugkeer vanwege hun politieke activiteiten voor een oppositiepartij. Samen met de cliënt proberen wij bewijzen te verzamelen van de activiteiten en/of vragen een expert een onderzoek te doen en een rapportage te schrijven over de persoonlijke situatie van de cliënt en de risico's die hij of zij loopt bij terugkeer. Met een goed onderbouwde rapportage kan een herhaalde asielaanvraag worden ingediend. Een herhaalde asielaanvraag goed onderbouwen kost echter vaak veel werk en daarmee ook veel tijd.

Eerder verbleef Sarah bij ons. Een vrouw afkomstig uit Iran die daar persoonlijk vervolgd zal worden door de Iraanse autoriteiten vanwege het ongehoorzaam zijn aan haar echtgenoot. Ze is gevlucht en heeft haar verhaal met de IND gedeeld, maar kon dit niet onderbouwen met stukken. Haar asielaanvraag werd afgewezen. Bij ons in de opvang heeft ze gewerkt aan het onderbouwen van haar verhaal. Het was hiervoor nodig om contacten te leggen in Iran en documentatie te laten opsturen. Uiteindelijk is het haar moeder in Iran gelukt om een dagvaarding en gerechtelijke uitspraak naar Sarah in Nederland te sturen, waarin staat dat ze gearresteerd zal worden en zweepslagen zal krijgen. De documenten zijn vervolgens door een expert als echt bevonden. Sarah dient met de onderbouwende stukken wederom een asielaanvraag in en krijgt in 2021 alsnog een asielvergunning.

Of het verhaal van Ahmed uit Somalië:

In 2021 stroomt bij ons de opvang in Ahmed afkomstig uit Somalië. Ahmed is doof en kan niet de officiële gebarentaal. De enige met wie hij lijkt te kunnen communiceren is zijn neef met wie hij lange tijd in Jemen heeft gewoond en met wie hij ook samen in Nederland terecht is gekomen. Ze hebben een eigen gebarentaal ontwikkeld. Ahmed heeft de Somalische nationaliteit maar is daar nog nooit geweest. Hij woonde als vluchteling in Jemen. Omdat communiceren met Ahmed bijna onmogelijk lijkt, zijn wij erg benieuwd hoe de IND dat heeft gedaan en hoe ze zijn verhaal hebben kunnen beoordelen. We lezen terug in het interview met de IND dat de gebarentolk ook aangeeft dat Ahmed niet zal kunnen verklaren over namen, abstracte begrippen of cultuurgebonden details. Ahmed heeft simpelweg de gebaren niet om hieraan uitdrukking te kunnen geven. Dat hij tot een bepaalde stam zou behoren zegt hem ook niets. Door middel van de gebarentolk weet Ahmed te verklaren dat hij bang is voor de oorlog daar. De aanvraag van Ahmed is door de IND afgewezen. Volgens de IND zou hij wel terug kunnen naar Somalië. Ook al heeft hij altijd als vluchteling in Jemen gewoond en is hij nimmer in Somalië geweest. Bij ons in de opvang krijgt Ahmed de kans om een intensieve cursus officiële gebarentaal te leren en wordt hij voorbereid op een herhaalde asielaanvraag waarbij we zijn verhaal zullen onderbouwen door verschillende gespreksverslagen en expertrapportages.

Bij uitzondering vangen we iemand op met een Dublin Claim. Een Dublin claim legt Nederland op als er iemand een asielaanvraag doet, maar door het EURODAC systeem wordt gezien dat de persoon eerder in een ander Europees land is geweest. Daarmee is dat andere Europese land verantwoordelijk voor de asielaanvraag en neemt Nederland de aanvraag niet in behandeling en deporteert de persoon terug naar het andere Europese land. Echter als de deportatie niet gebeurt binnen 6 maanden (of 18 maanden wanneer iemand zich aan het toezicht heeft onttrokken) dan vervalt de Dublin claim en moet Nederland de asielaanvraag alsnog inhoudelijk in behandeling nemen. In principe nemen wij geen 'Dublin claimanten' in de opvang, omdat er altijd recht op

rijksopvang bestaat en de persoon daarmee niet op straat hoeft te staan. In sommige gevallen maken wij een uitzondering.

Mari is samen met haar dochtertje in 2020 bij ons in de opvang gekomen. Ze komt oorspronkelijk uit Nigeria en er speelt een lang gruwelijk verhaal van misbruik en prostitutie, waarvan zij zowel zichtbare als onzichtbare littekens heeft overgehouden. In Italië werd dit ook erkend en kreeg ze daarom ook een asielvergunning. Echter werden haar verder geen voorzieningen geboden waardoor ze genoodzaakt was om zichzelf wederom te prostitueren om aan onderdak en geld te komen. Uiteindelijk is ze in Nederland terecht gekomen. Hier raakte ze zwanger van een getrouwde Nederlandse man. Haar dochter die werd geboren kreeg daarom ook de Nederlandse nationaliteit. De man wil echter verder niets met haar en het kind te maken hebben omdat hij bang is zijn gezin kwijt te raken. Ze staat er dus alleen met haar dochter voor. Terug naar Italië durft ze niet, bang om daar weer in hetzelfde prostitutie circuit te belanden, maar ditmaal met een kind erbij. De contactpersoon van Mari kijkt samen met haar naar de mogelijkheden om haar verblijf en dat van haar Nederlandse dochtertje in Nederland te bestendigen.

Al een aantal jaren zien we een toename van cliënten die op grond van hun bekering tot het christendom gevaar lopen in het land van herkomst. Met name mensen uit Iran en Afghanistan. Zij hebben eerder een asielaanvraag gedaan op grond van hun bekering, maar dat is toen niet geloofd door de IND. Ook zien we een toename van mannen en vrouwen in de opvang die vanwege hun geaardheid gevaar lopen in hun land van herkomst. De landen waar de mensen vandaan komen lopen uiteen van Iran, Egypte, Sierra Leone tot Oeganda.

Mo is afkomstig uit Iran en homoseksueel. De IND gelooft het niet omdat Mo te summier en oppervlakkig verklaart over zijn geaardheid. Dat klopt want Mo heeft moeite met zijn eigen homoseksualiteit en kan moeilijk uiting geven aan zijn gevoelens of deze onder woorden brengen. Samen met zijn contactpersoon heeft hij een nieuwe aanvraag zo goed mogelijk onderbouwd met documenten en verschillende gesprekken gehad met een ervaringsdeskundige die hem heeft kunnen helpen bij het praten over zijn homoseksualiteit. Mo doet in 2020 een herhaalde asielaanvraag en krijgt in 2021 uiteindelijk een asielvergunning.

Een ander voorbeeld is het volgende verhaal.

Derk uit Afghanistan. Hij is homoseksueel. Voor ons als opvangorganisatie overduidelijk te merken aan hoe hij is en zich bij ons gedraagt. Zo heeft hij ook een profiel en contacten op een 'gay datingsite' die hij openlijk en trots aan zijn contactpersoon laat zien. Derk heeft vermoedelijk echter een verstandelijke beperking. Hij heeft nooit een opleiding genoten en is schapenhouder geweest. Het lukt hem niet om uitgebreid te vertellen over het innerlijk proces dat hij heeft ondergaan toen hij erachter kwam dat hij homoseksueel was, in een islamitisch land. Hij kan moeilijk zijn gevoelens uiten over hoe bepaalde situaties voor hem zijn en

waarom; het voelt gewoon goed of het voelt niet goed. Dit is de reden waarom de IND zijn homoseksualiteit ongeloofwaardig heeft geacht. Eind 2021 doet Derk een herhaalde asielaanvraag vanwege zijn homoseksualiteit. We zijn momenteel nog in afwachting van de uitkomst.

Foto door: Mona van den Berg

Procedures Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en het Committee against Torture (CAT) en hoger beroep

Deze procedures lopen lang en deze mensen verblijven soms jaren in de opvang. Het treft ook mensen die in afwachting zijn van een uitspraak in hoger beroep bij de Raad van State. Er is dan geen recht op rijksopvang, terwijl er positieve uitspraken op kunnen volgen.

Al sinds 2019 loopt er een aanvraag bij het CAT voor een Congolese man bij ons in de opvang. Eerder heeft hij met onze hulp een herhaalde asielaanvraag gedaan. Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft het IMMO een medisch onderzoek verricht bij betrokkene en een rapport opgesteld met haar conclusies. Hier kwam uit dat de psychische klachten van betrokkene typerend zijn voor de kern van het gestelde asielrelaas. Dat deze klachten zeker interfereren op het doen van een compleet en consistent verhaal. En dat de littekens die betrokkene heeft zeer consistent zijn met het gestelde oorzakelijke geweld. De IND wijst de asielaanvraag echter af. De IMMO rapportage is een deskundigenbericht, maar IMMO kan niet met de volle 100% zeggen dat de psychische klachten en littekens inderdaad zijn ontstaan zoals is gezegd.

Er is dus altijd een kans dat het verhaal van betrokkene niet klopt. Ook de rechter is akkoord gegaan met de gemotiveerde afwijzing van de IND. Omdat wij en de advocaat de beslissing zo onrechtvaardig vinden heeft de advocaat een klacht ingediend bij het CAT. Het CAT heeft de klacht in behandeling genomen en de Immigratiedienst heeft gereageerd. We wachten nu op een beslissing.

Clënten die slachtoffer zijn geworden van mensenhandel en/of uitbuiting (B8 procedure)

Wanneer iemand slachtoffer is geworden van mensenhandel en/of uitbuiting dan kan hij of zij aangifte hiervan doen bij de politie. Gedurende het onderzoek n.a.v. de aangifte kan iemand een (tijdelijke) verblijfsvergunning krijgen volgens de zogenoemde 'B8-regeling'. Wij zien regelmatig cliënten waarbij (zeer waarschijnlijk) sprake is geweest van mensenhandel dan wel (seksuele) uitbuiting. De procedure/aangifte is echter zeer zwaar voor de betreffende cliënt en vaak zijn er uiteindelijk toch te weinig aanknopingspunten voor de politie om een verdachte op te sporen en/of daadwerkelijk te vervolgen, waardoor we in samenwerking met de advocaat en cliënt er vaker voor kiezen om een andere verblijfsrechtelijke procedure te starten.

In 2021 is Anne uit Zimbabwe bij ons uitgestroomd in de B8 regeling. Haar asielaanvraag was eerder afgewezen en ze was uitgeprocedeed geraakt. Ze belandt in de illegaliteit en komt zo terecht bij een man waar ze op de kinderen past en het huis schoonmaakt. Ze wordt misbruikt. Zowel seksueel als ook met de arbeid die ze doet waarmee ze nauwelijks geld verdient. Hij maakt haar bang en zegt dat hij haar zal aangeven bij de politie en zal worden gedeporteerd. Ze zouden hem geloven, want zij is toch maar illegaal. Uiteindelijk was Anne bij ons in de opvang terecht gekomen en is het gelukt om los te komen van deze man. Met steun van haar contactpersoon heeft Anne aangifte kunnen doen tegen deze man. Ze stroomt bij ons uit naar een beschermde vrouwenopvang en krijgt een (tijdelijke) verblijfsvergunning, gedurende het strafrechtelijk onderzoek.

Clënten die bezig zijn met de voorbereiding op terugkeer

In de opvang ondersteunen we ook mensen die zich voorbereiden op terugkeer naar hun land van herkomst. Een aantal stroomt in via het IOM. Dit betreft mensen die over het algemeen de laatste stappen nog moeten zetten om hun terugkeer te bewerkstelligen.

In 2021 zijn Mirac en Ismael bij ons aangemeld door het IOM voor tijdelijke ondersteuning alvorens hun vertrek naar Marokko en Irak. Zij waren al bezig met terugkeer maar hadden tijdelijk wat ondersteuning nodig om wat zaken op orde te kunnen brengen voor hun vertrek.

Soms zijn mensen bij ons in de opvang ingestroomd met een bepaald verblijfsrechtelijk perspectief, maar blijkt uiteindelijk dat dit perspectief in Nederland niet reëel (meer) is. Dan wordt terugkeer bespreekbaar gemaakt. En soms gaat het om mensen die wel inzien dat hun toekomst niet in Nederland ligt, maar die met nog te veel dilemma's zitten om de stap terugkeren naar hun land van

herkomst te maken. Of de wil is er wel om terug te keren, maar door allerlei administratieve redenen lukt dit niet, bijvoorbeeld door het ontbreken van identiteitsdocumenten.

Bijvoorbeeld Paul uit Congo waar we vorig jaar al over schreven. Paul is van een bepaalde minderheidsstam die achtergesteld en gediscrimineerd wordt in Congo. Zijn asielaanvraag is jaren geleden afgewezen en hij heeft besloten om terug te keren naar Congo en vandaaruit naar Rwanda te gaan. Daar zouden zijn kinderen verblijven en hij mist hen ontzettend. Betrokkene heeft vele pogingen gedaan om reisdocumenten te krijgen om terug te keren naar Congo, maar de ambassade geeft deze niet af. Paul heeft contact met de DT&V en het IOM hierover, maar tevergeefs, het lukt niet. Al meerdere keren is het verstrekken van een Laissez Passer (een eenmalig reisdocument om terug te keren) geweigerd, ondanks dat hij bewijzen heeft uit Congo te komen. Uiteindelijk besluit betrokkene het via een andere manier te proberen, namelijk direct via Rwanda. Het lukt om een reisdocument te krijgen en hij zou eind 2020 terugkeren. Echter werd hij tweemaal vlak voor vertrek positief getest op corona waardoor hij niet kon vertrekken. Uiteindelijk is Paul in 2021 teruggekeerd naar Rwanda en is een autogarage begonnen die hij de naam 'Utrecht garage' heeft genoemd.

Een ander voorbeeld is het volgende verhaal.

Evy is afkomstig uit Mali. Haar asielaanvraag was afgewezen. Voor haar een grote schok waar ze zichzelf op dat moment niet mee kon verenigen. Ook haar juridisch contactpersoon zag geen verblijfsrechtelijke mogelijkheden meer voor haar in Nederland. Om haar te kunnen laten weten aan het feit dat er geen juridisch perspectief is en om zich te oriënteren op een perspectief elders, is er een toekomst oriëntatie traject gestart bij het project MOH van Vluchtelingenwerk. Eigenlijk zou ze nog een korte opleiding gaan volgen om haar kansen in Mali te vergroten, maar uiteindelijk heeft ze zelf besloten dit niet af te wachten en eerder terug te keren naar Mali.

Cliënten die we om humanitaire redenen opvangen

Soms is een situatie zodanig schrijnend, zonder dat er direct een perspectief op een verblijfsrechtelijke procedure dan wel terugkeer is. Ondanks het ontbreken van dit perspectief kan soms toch besloten worden om op te vangen.

Bijvoorbeeld Eamon uit Egypte. Eamon is als minderjarig jongetje met zijn familie vertrokken uit Egypte en heeft langere tijd in Irak gewoond. Uiteindelijk is hij in 2003 naar Nederland gekomen. Hij heeft nooit asiel aangevraagd en heeft sindsdien als ongedocumenteerde zichzelf staande gehouden. Eamon heeft zichzelf altijd kunnen onderhouden en werk gehad. Echter vanwege corona is dit weg gevallen. Daarnaast heeft hij kanker gehad waaraan hij meerdere malen is geopereerd, en ook erg verzwakt is geraakt. Ondanks dat de juridische mogelijkheden moeilijk liggen bij Eamon, hebben we besloten om hem vanwege humanitaire redenen wel opvang en ondersteuning te geven.

EN WAT ZIJN DE RESULTATEN

Om in aanmerking te komen voor ondersteuning bij de SNDVU dient er naast regiobinding sprake te zijn van een perspectief. Hiermee wordt bedoeld dat er een mogelijkheid moet zijn voor een kansrijke procedure, dan wel terugkeer naar het land van herkomst. Er moet dus een perspectief zijn op uitstroom. In een enkel geval wordt besloten om iemand vanwege schrijnende redenen toch te ondersteunen ondanks het ontbreken van een direct perspectief. Gedurende de begeleiding kan het perspectief ook veranderen. Bijvoorbeeld als een nieuwe verblijfsprocedure niet is gelukt en terugkeer naar het land van herkomst in beeld komt. Of wanneer er gedurende het begeleidings-traject besloten wordt een andere verblijfsprocedure te starten dan eerder was bedacht.

Tabel 5. In- en uitstroom cliënten in 2021

	2021			2020			2019			2018		
	Volw.	Ex-AMA's	Totaal	Volw.	Ex-AMA's	Totaal	Volw.	Ex-AMA's	Totaal	Volw.	Ex-AMA's	Totaal
instroom	37	11	48	39	7	46	30	8	38	34	10	44
uitstroom	38	14	52	29	10	39	32	6	38	38	11	49

In 2021 zijn er 38 volwassenen uitgestroomd. Daarvan waren er 5 ook in 2021 ingestroomd. De rest was al eerder ingestroomd. 2 personen die zijn uitgestroomd verbleven zelfs al in de opvang sinds 2011 en 2012. Beiden hebben na een jarenlange procedure eindelijk vanwege medische redenen officieel uitstel van vertrek gekregen. Na een jaar uitstel van vertrek kan er een verblijfsvergunning op medische gronden worden aangevraagd.

Er zijn 10 Ex-Ama's uitgestroomd. Voor de redenen van instroom en uitstroom van de Ex-AMA's verwijzen we naar het jaarverslag van het Ex-AMA team van Vluchtelingenwerk.

Redenen voor uitstroom volwassen bewoners over 2021

De meeste volwassen bewoners zijn uitgestroomd vanwege een herhaalde asielaanvraag en kregen daardoor weer recht op verblijf in een asielzoekerscentrum. Zij zijn in afwachting op de beoordeling van hun verblijfsaanvraag. Drie bewoners kregen vanuit onze opvang alsnog een verblijfsvergunning. Vier cliënten zijn teruggekeerd naar hun land van herkomst. Het gaat hier om de landen Irak, Rwanda, Mali en Marokko. Drie mensen kregen vanwege medische redenen officieel uitstel van vertrek en stroomden vanwege die reden uit naar een asielzoekerscentrum. Een vrouw heeft aangifte gedaan van uitbuiting en mensenhandel en kreeg om die reden een tijdelijke verblijfsvergunning in afwachting van het politieonderzoek. Eén vrouw is bij haar partner gaan wonen en om die reden uitgestroomd en een ander hebben we vanwege gedragsproblematiek overgedragen aan een collega organisatie. Twee vrouwen zijn onverwacht zelf uit de opvang vertrokken met onbekende bestemming. Triest was het overlijden van een bewoner die al sinds 2015

bij ons verbleef. Hij werd afgelopen jaar onverwacht ernstig ziek, waarna het de laatste maanden erg achteruitging en hij helaas is komen te overlijden.

Tabel 6. Uitstroom per categorie in 2021

	2021	2020	2019	2018
Verblijfsvergunning op basis van een herhaalde asielaanvraag	1	3	3	8
Verblijfsvergunning regulier (Medisch)			1	
Verblijfsvergunning regulier (verblijf bij kind)	2	1		2
Verblijfsvergunning regulier (Chavez – bij Nederlands kind)			1	2
Verblijfsvergunning voortgezet verblijf				
Terugkeer naar land van herkomst	4	3		1
Verblijfsvergunning regulier (Kinderpardon)			4	
Uitplaatsing naar een AZC na een herhaald asielverzoek	22	20	16	17
Uitplaatsing naar een AZC op basis van Art. 64	3		4	3
Uitplaatsing naar opvang CoMensha ivm B8	1			1
Uitplaatsing naar VBL ivm terugkeer				
Emigratie naar een ander land		1	1	
Ondersteuning beëindigd/ overdracht naar andere opvang	2		2	3
Met onbekende bestemming vertrokken	2	1		
Overleden	1			1
Totaal	38	29	32	38

Duur opvang uitgestroomde bewoners in 2021

De situatie in het land van herkomst, de lange procedures in Nederland, het wel/niet meewerken van een land aan terugkeer, maar ook de tijd die de voorbereiding voor een goed onderbouwde procedure kost, zijn van grote invloed op de periode van verblijf voordat iemand uitstroomt. Sommige mensen verblijven zeer lange tijd in de opvang, anderen stromen na een vrij korte periode weer door.

Gelet op de grote diversiteit en kleine aantallen is het niet mogelijk in statistische termen te spreken over de gemiddelde duur van de geboden opvang. Zonder op specifieke groepen in te gaan, hebben we wel gekeken naar de gemiddelde duur van de opvang van de cliënten die in 2021 zijn uitgestroomd.

Tabel 7. Duur opvang uitgestroomde bewoners 2021

	Volwassenen				Ex-AMA's			
	2021	2020	2019	2018	2021	2020	2019	2018
1 week tot 3 maanden:	2	4	3	1	3	1	0	0
3 tot 6 maanden:	3	0	2	4	1	0	2	1
6 maanden tot 1 jaar:	8	8	7	7	1	1	1	2
1 tot 3 jaar:	15	15	8	20	5	8	3	6
Langer dan 3 jaar:	10	2	12	6	4	0	0	2
Totaal aantal individuen	38	29	32	38	14	10	6	11

Zoals al eerder opgemerkt, stroomt het merendeel van de volwassenen uit de opvang in verband met het indienen van een herhaalde asielaanvraag. Zij zijn dan vaak nog lang in procedure voordat er een definitieve beslissing op de aanvraag komt. In 2021 hoorden we dat 11 bewoners die in 2020 zijn uitgestroomd alsnog een asielvergunning hebben gekregen. Daarnaast nog 5 mensen die al in 2019 waren uitgestroomd en 3 mensen die al in 2018 waren uitgestroomd naar een asielzoekerscentrum hebben alsnog een asielvergunning gekregen.

Lopende duur van de opvang op 31 december 2021

Op 31-12-2021 verblijven er in totaal 80 volwassenen (+5 kinderen) en 18 ex-ama's (+1 kind) in de opvang. In de groep volwassenen hebben we in 2021 in totaal 123 cliënten ondersteund. Bestaande uit 69 mannen en 54 vrouwen. 5 daarvan waren minderjarige kinderen die samen met hun vader en/of moeder in de opvang verbleven. Daarnaast hebben we in 2021 nog 33 ex-ama's kunnen ondersteunen met leefgeld, huisvesting en activering. Deze groep bestaat uit 29 mannen en 4 vrouwen. Waarvan 1 minderjarig kind dat samen met zijn moeder in de opvang heeft verbleven.

Tabel 8. Lopende duur opvang op 31 december 2021

	Volwassenen				Ex-AMA's			
	2021	2020	2019	2018	2021	2020	2019	2018
1 week tot 3 maanden:	19	14	11	21	3	0	3	7
3 tot 6 maanden:	10	11	7	4	3	3	3	2
6 maanden tot 1 jaar:	12	11	9	6	5	4	5	1
1 tot 3 jaar:	28	25	27	20	6	7	7	6
Langer dan 3 jaar:	16	20	17	22	2	5	4	3
Totaal aantal individuen	85	81	71	73	19	19	22	19

ACTUALITEITEN SNDVU

SNDVU bestaat 20 jaar!

De Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht wordt in 2001 opgericht vanuit een samenwerking door verschillende particulieren en hulporganisaties. De invoering van de Vreemdelingenwet 2000 leidde tot verdere versoepeling van het asielrecht en een versnelling van asielprocedures en veel asielzoekers belandden vanuit asielzoekers- en uitzetcentra met hun koffers op straat. Al vanaf het begin was de inzet dat we niet alleen een dak boven het hoofd bieden, maar dat er ook gewerkt moest worden aan een perspectief en dat begeleiding daarbij van groot belang was. Leven in de illegaliteit zien we niet als oplossing.

Nu 20 jaar later is dit nog steeds de leidraad en speelt de stichting nog steeds een erg belangrijke rol in de opvang en begeleiding van ongedocumenteerden in Utrecht en zijn we uitgegroeid tot een professionele organisatie en is er zelfs een samenwerking tussen Rijk, gemeenten en ngo's in het oplossen van deze gedeelde problematiek in de vorm van de LVV. De afgelopen 20 jaar hebben we vele honderden mensen kunnen helpen om hun leven weer op te pakken, soms in Nederland met een verblijfsvergunning, soms in het land van herkomst met een nieuw perspectief.

Ondanks het gegeven dat er nog steeds ongedocumenteerden tussen wal en het schip vallen en wij van mening blijven dat wij eigenlijk niet zouden moeten hoeven bestaan, is er reden om stil te staan bij de bereikte resultaten. Dit hadden wij dit jaar willen doen door het uitgebreid vieren met een jubileumfeest, maar helaas heeft COVID-19 roet in het eten gegooid. Uitstel maar geen afstel, want volgend jaar gaan we ons 20-jarig jubileum alsnog groot vieren.

Jubileumboek

Ter viering van ons 20-jarig jubileum hebben we dit jaar een jubileumboek uitgebracht met de naam Perspectief! Het boek geeft een goed beeld van de SNDVU door de jaren heen, haar medewerkers, vrijwilligers en (oud)bewoners en bevat prachtige foto's.

Geïnteresseerd in ons boek? Het is te bestellen voor € 15,- door een email te sturen aan info@sndvu.nl

Fondsen en donaties

Afgelopen jaar hebben we weer individuele gelddonaties mogen ontvangen van o.a. het KF Heinfonds en de Burkens-Stichting. Door deze donaties kunnen we onderzoeken laten doen, expertrapportages opstellen en officiële documenten uit landen van herkomst laten opmaken. Dit alles in het kader van het werken aan een bestendige oplossing voor onze bewoners; legalisatie van verblijf in Nederland of duurzame en vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst.

Ook hebben we wederom een gelddonatie ontvangen van het Kansfonds. Ontzettend fijn want hierdoor kunnen onze bewoners zorg ontvangen waarvoor zorgverleners geen vergoeding krijgen via het CAK. Denk bijvoorbeeld aan fysiotherapie of de tandarts. Of medicatie die niet onder de basisverzekering valt. Maar ook benodigde DNA testen of intelligentietesten kunnen we dankzij deze donatie laten uitvoeren.

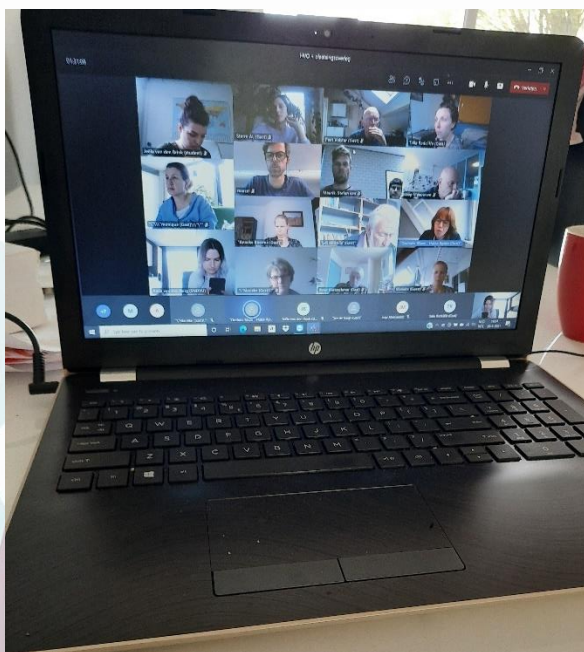
Dit jaar hebben we ook een hele bijzondere donatie ontvangen. Namelijk kunstkerstboompjes! Zo konden we de opvanghuizen tijdens de kerstperiode opleuken wat vooral door de kinderen ontzettend gewaardeerd werd.

ACTUALITEITEN UTRECHT EN LANDELIJK

Coronapandemie

Ook in 2021 hebben we helaas nog te maken met de coronapandemie. Daar waar we vorig jaar moesten anticiperen op een nieuwe situatie, waren we dit jaar meer voorbereid en ingespeeld op de situatie. Begin van het jaar is er nog een gehele lockdown, waardoor we zo min mogelijk op kantoor zijn en zoveel mogelijk vanuit huis werken. Echter met de verantwoordelijkheid voor een opvang van 23 huizen en hun bewoners was het voor met name de afdeling huisvesting bijna niet mogelijk om vanuit huis te werken. De noodzaak van het contact met bewoners en het oplossen en voorkomen van prikkelbare situaties in de huizen was alleen maar groter geworden. Ook waren organisaties van buitenaf meer ingespeeld op de pandemie dan het jaar daarvoor, waardoor de normale werkzaamheden ook doorgingen, vergaderingen online doorgang konden vinden maar ook de verwachtingen m.b.t. de voortgang van de begeleiding van bewoners. Hierdoor was het voor het team soms best de zeilen bij zetten in combinatie met de corona-maatregelen zoals het thuiswerken en opvang/scholing van eigen kinderen thuis.

In vergelijking met vorig jaar waren er meer bewoners met een corona-besmetting. Geen ernstige gevallen en het hielp dat we gebruik konden maken van de corona-opvang georganiseerd vanuit de GGD, waardoor quarantaineperiodes makkelijker te organiseren waren in onze opvanghuizen.

Tegen de zomer ging er gelukkig weer meer open en startten er ook weer activiteiten voor bewoners. We zijn zelfs weer gestart met het houden van spreekuur op iedere dinsdag voor de bewoners, waardoor de situatie langzaam weer als vanouds leek te worden. Helaas keerde corona en de

bijbehorende maatregelen in de herfst weer terug, waardoor we weer in een lockdown terecht kwamen en daardoor ook het wekelijkse spreekuur weer moesten stoppen en ook ons jubileumfeest niet door kon gaan.

Coronavaccinaties

In heel Nederland werd druk gevaccineerd tegen het coronavirus. Tegen de zomer kwam er ook een mogelijkheid voor onze doelgroep om zich te laten vaccineren. In samenwerking met de GGD in Utrecht zijn er twee vaccinatiedagen bij ons op locatie gehouden. De ene dag was ingepland voor onze bewoners en de andere dag was ingepland voor andere ongedocumenteerden in Utrecht die graag gevaccineerd wilden worden. Het vaccin van 'Janssen' werd gebruikt omdat bij dit vaccin maar één prik nodig was en daardoor makkelijker te organiseren bij de doelgroep ongedocumenteerden, dak- en thuislozen.

Voorafgaand aan de vaccinatie dag hebben wij veel tijd en energie gestoken in informatievoorziening en individuele gesprekken met bewoners. Er heerste veel angst en onwetendheid over het vaccineren. Ook waren sommige bewoners beïnvloed door complottheorieën die op sociale media werden verspreid. Dat wij veel tijd hebben gestoken in de individuele gesprekken met bewoners heeft z'n vruchten afgeworpen. De opkomst was groot en ruim 80% van onze bewoners heeft zich uiteindelijk laten vaccineren.

QR-codes

Vorig jaar werd het tonen van een QR-toegangsbewijs verplicht voor toegang bij o.a. evenementen, restaurants en reizen. Doordat onze bewoners geen DigiD hebben, en deze ook niet kunnen krijgen, was het verkrijgen van een QR-toegangsbewijs in eerste instantie onmogelijk. In Utrecht is er gelukkig al snel in samenwerking met de GGD een constructie bedacht, zodat ook onze doelgroep

met een vaccinatie een QR-toegangsbewijs kon krijgen. In andere steden bleef dit echter nog niet of heel moeilijk mogelijk.

Utrecht LVV pilot stad

Op 1 april 2019 is de pilot LVV van start gegaan in Utrecht. Een samenwerking tussen het Rijk en de gemeente met als doel het alsnog realiseren van een bestendige oplossing voor ongedocumenteerden die geen recht hebben op rijksopvang. Ook de SNDVU neemt deel aan deze pilot waarin we samenwerkingsafspraken hebben gemaakt met de gemeente Utrecht. Om het doel te realiseren is er onder andere een Lokaal Samenwerkingsoverleg (LSO) en Afstemmingsoverleg waarbij Rijkspartners, gemeente en ngo samen zitten om casuïstiek, beleid en knelpunten met elkaar te bespreken.

Net zoals vorig jaar hebben de overleggen vanwege de coronapandemie vooral online plaatsgevonden. Omdat iedereen inmiddels goed ingespeeld was op deze manier van werken ging dit goed, al bleef het in de praktijk wel een uitdaging om de voortgang in de dossiers goed te bewaken omdat er minder persoonlijk contact was en andere corona-maatregelen die één en ander bemoeilijkte.

Met name de samenwerking met de IND werpt haar vruchten af, wat is af te lezen in de resultaten van de monitor die elk kwartaal door de gemeente in samenwerking met alle partijen wordt opgesteld. Het overgrote deel van de ongedocumenteerden in de LVV stroomt uit naar een (semi)bestendige oplossing zoals een HASA, terugkeer naar het land van herkomst of doormigratie of op een andere manier naar rijksopvang. Maar een enkeling verdwijnt weer in de illegaliteit of moet worden beëindigd vanwege gedrag of onvoldoende medewerking. Van de ingediende HASA's zijn de meeste ingewilligd of nog lopende. Maar een enkeling wordt afgewezen.

Theaterstuk

Om elkaar wat beter te leren kennen en de contacten ivm corona op dit moment eigenlijk alleen maar online zijn, zijn we dit jaar met leden uit het LSO overleg naar het theaterstuk 'Salomonsoordeel' van Ilay den Boer geweest. Een huiskamervoorstelling van het theaterstuk over de ingewikkelde wereld van de asielprocedure, waarbij ruimte was voor discussie over het huidige systeem. Een mooie en bijzondere ervaring om met z'n allen aan te mogen deelnemen.

Aanmeldcentrum Ter Apel

In november 2021 raakt het aanmeldcentrum in Ter Apel overbelast. De situatie die ontstaat is schrijnend. Mannen, vrouwen en kinderen slapen zonder afscheiding in één ruimte op veldbedjes die erg dicht tegen elkaar staan. In de opvangplekken verblijven honderden mensen meer dan waarvoor de betreffende plek bedoeld is. Binnen het LSO wordt de afspraak gemaakt om nu geen deelnemers naar Ter Apel te sturen voor een HASA en te wachten tot er een oplossing is gevonden. Een consequentie van dit besluit is wel dat er op dat moment niemand uitstroomt en de wachtlijsten daardoor langer worden. Voor een paar extra kwetsbare mensen lukt het om de HASA vanuit de LVV opvang op te voeren en vanuit de LVV door te stromen naar een asielzoekerscentrum, zonder eerst de weg langs Ter Apel te hoeven volgen.

MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Woonbegeleiding

Het doel van de woonbegeleiding is de zelfredzaamheid van de cliënten verhogen en hen begeleiden naar het zo zelfstandig mogelijk voeren van een huishouding. Onder begeleiding van de huismeester en medewerker woonbegeleiding worden zaken als hoe om te gaan met elektriciteit, verbruik en besparing besproken, alsmede het samenwonen en schoonmaken. De medewerkers en stagiaires komen regelmatig in de woningen, waardoor er goed zicht is op de situatie in de huizen en wat er speelt onder de bewoners. Daarnaast behoren huisbezoeken tot de werkzaamheden om zo de sociale gezondheid van de bewoners te peilen. De huismeester komt voor technische en praktische zaken regelmatig in de huizen. Bij verhuizingen en grote klussen neemt hij vaak cliënten mee voor extra hulp.

Wegens de coronapandemie hebben wij moeten nadenken hoe we de woonbegeleiding op een zo veilig mogelijke manier konden voortzetten. Bij de aanvang van de pandemie hebben we in eerste instantie voornamelijk telefonisch contact onderhouden met de bewoners. Al snel merkten we dat dit niet voldoende was en direct contact essentieel is in de begeleiding van onze cliënten. In 2021 hebben we daarom de nodige voorzorgsmaatregelen getroffen om toch op een veilige manier op huisbezoek te kunnen gaan en huisgesprekken te kunnen voeren.

In 2021 hebben we twee extra woningen toegewezen gekregen. Ook is in mei het huurcontract van een van onze woningen beëindigd. Het was van tevoren bekend dat we dit pand slechts voor de periode van een jaar konden huren. Einde van het jaar woonden de cliënten van SNDVU in 23 woningen verspreid over de stad.

Een aantal van deze woningen zouden wij graag opknappen. Stichting The Present heeft aangeboden om ons met een team vrijwilligers hierbij te helpen. Ook zouden zij de benodigde materialen leveren voor het verven van de muren, het leggen van nieuwe vloeren, etc. Wegens de coronapandemie is dit plan helaas uitgesteld tot volgend jaar.

Spreekuur

Wegens de coronapandemie waren we vorig jaar genoodzaakt om tijdelijk te stoppen met het spreekuur waar de cliënten 1x per twee weken leefgeld konden halen op het kantoor van SNDVU. Mede hierdoor is in 2020 al besloten om over te stappen op *moneycards*, waar bewoners maandelijks leefgeld op gestort krijgen. Omdat wij merkten dat hiermee een aanzienlijk deel van ons directe contact met de cliënten wegviel, waren wij voornemens de spreekuren in 2021 weer op te starten zodra dit veilig kon gebeuren. In het najaar zijn we daarom weer begonnen met de spreekuren, die zoveel mogelijk worden gedraaid door vrijwilligers. Het leefgeld wordt nog altijd overgemaakt op een *moneycard*, waardoor het spreekuur nu vooral een moment is om te kijken hoe het met een cliënt gaat en waar zij met vragen terecht kunnen, o.a. over praktische zaken in huizen,

abonnementen voor sport of NS-voordeelurenkaart, afspraken voor huisarts en advocaten, vergoedingen voor medicatie of reiskosten.

Doordat de maatregelen weer werden aangescherpt, hebben we na een aantal weken toch moeten beslissen om de spreekuren te staken. We hopen dit in 2022 weer te kunnen hervatten.

Vrijwilligers en stagiaires

Bij de SNDVU ondersteunen we een grote groep cliënten met een relatief klein team betaalde medewerkers. Dankzij onze vrijwilligers kunnen we naast onze "kerntaken" ook veel extra's bieden. Er zijn vrijwilligers met uiteenlopende taken bij ons actief. Zo draait een aantal vrijwilligers het spreekuur, waarbij bewoners hun leefgeld komen ophalen en is er een juridisch vrijwilliger die de sociaal juridische medewerkers ondersteunt in hun werk. Er zijn verschillende maatjes actief die gekoppeld zijn aan een bewoner met wie ze regelmatig afspreken, een luisterend oor bieden, er samen op uit gaan en oefenen met de Nederlandse taal. De richtlijnen van het RIVM in acht houdend, was het sinds maart 2020 niet meer mogelijk om onze vrijwilligers op structurele basis in te zetten. We hadden de hoop dat zij in 2021 weer in actie konden komen, maar helaas was het nog steeds niet mogelijk de veiligheid van client en vrijwilliger te kunnen waarborgen. Uiteraard hebben wij wel contact gehouden met onze vaste vrijwilligers en hopen dat wanneer het weer verantwoord is, gebruik te kunnen maken van hun ondersteuning.

Tevens hadden wij ons ten doel gesteld om in 2021 meer vrijwilligers aan te trekken, maar door de coronacrisis hebben we deze plannen uitgesteld naar volgend jaar.

Met het voortduren van de coronapandemie en het daarbij behorende advies zoveel mogelijk thuis te werken, hebben wij ook besloten dit jaar geen stagiaires aan te nemen. Met het oog op de veiligheid van onze cliënten en de stagiaires zelf, zagen wij geen mogelijkheid hen in te zetten in de woonbegeleiding. Daarbij was het niet mogelijk om voor stagiaires voldoende uitdaging te creëren waarbij ook nog eens voldaan moest worden aan de eisen gesteld vanuit de opleiding. Zodra de situatie het toelaat, hopen wij weer stagiaires te kunnen inzetten ter ondersteuning van de woonbegeleiding en activering.

Sociale-activering

Een reguliere structurele dag invulling voor onze bewoners is veelal niet mogelijk vanwege de wettelijke beperkingen op het mogen doen van scholing en (vrijwilligers)werk. Veel van hen hebben traumatische ervaringen opgelopen. Juist voor deze groep is het van groot belang om dagelijkse bezigheden te hebben. Wij stimuleren de bewoners om een sport te beoefenen, om op taalles te gaan of om op een andere manier vaardigheden en kennis op te doen. Kortom, activering om een dag invulling te hebben als remedie tegen depressie, of om een basis te leggen voor verdere toekomst. Sociale activering is in 2021 nog steeds moeilijk door de komst van Corona in 2020. De activeringsmedewerker helpt bewoners een passende activeringsplek te vinden, maar sinds de uitbraak van corona is dat lastiger. Toch hebben we in 2021 alsnog een aantal bewoners weten te koppelen aan een passende leerplek!

Villa Vrede & Ubuntuhuis

Wij verwijzen veel bewoners door naar Villa Vrede en het Ubuntuhuis. Dit zijn ontmoetingsplaatsen voor mensen zonder papieren. Hier kunnen bewoners overdag naartoe om anderen te ontmoeten, samen te koken, te eten en verschillende activiteiten te volgen. Deze twee ontmoetingsplaatsen waren, ondanks de COVID-situatie, een groot deel van dit jaar wel open, wat heel fijn was voor onze bewoners. Daar konden ze overdag heen voor afleiding, maar ook voor Nederlands les, het verzorgen van kippen, koken, naailes of andere creatieve activiteiten.

Alfabetiseringslessen

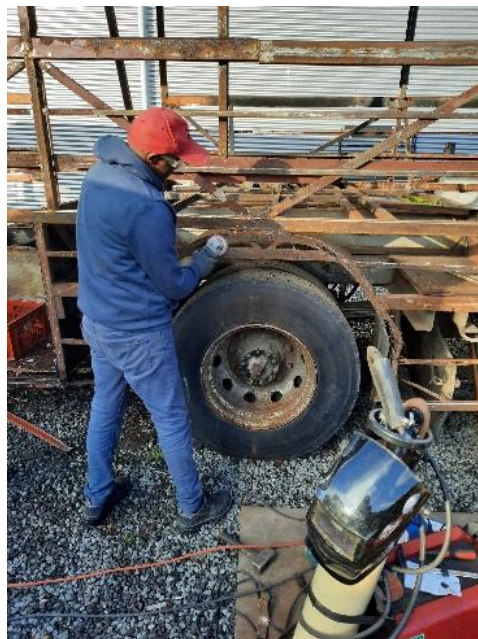
Tijdens een deel van 2021 zijn alfabetiseringslessen gegeven. Uiteraard is hierbij rekening gehouden met de corona maatregelen die op dat moment golden. Bijvoorbeeld door afstand te bewaren of in kleine groepen te werken. De alfabetiseringslessen zijn in december 2019 opgezet door ons in samenwerking met het project PAS. In deze lessen leren bewoners die dat nog niet kunnen, lezen en schrijven. De alfabetisering les wordt nu gegeven op een nieuwe locatie Kanaleneiland.

Computerlessen/ICT cursus

Door corona en de bijbehorende maatregelen hebben de computerlessen in 2021 maar gedeeltelijk kunnen plaatsvinden. De computerlessen zijn voor beginners, om te leren werken met programma's als Word, Excel en Powerpoint. Wij merken dat veel bewoners hier baat bij hebben en met trots laten zien wat zij aan nieuwe vaardigheden hebben geleerd.

Praktijkleerplekken 'Aan De Slag Utrecht'

In 2021 hebben wij een aantal bewoners kunnen plaatsen op verschillende praktijkleerplekken. Hier leren onze bewoners, in een traject van maximaal zes maanden, vaardigheden die ze kunnen gebruiken in de toekomst. Er zijn meerdere mensen geplaatst op de circulaire werkplaats waar zij leren om meubels te herstellen, ook zijn er mensen geplaatst bij de garage en bij een ICT leerplek. Deze kansen worden mede gecreëerd door het 50/50-project van het Leger des Heils.

Nederlandse les

In 2021 werd een groot deel van het jaar Nederlandse les gegeven door vrijwilligers. Zij geven les op drie verschillende niveaus waardoor er voor veel bewoners een passende les is. Sommige lessen zijn meer gericht op het voeren van conversaties en sommige meer op lezen en spelling. Door deze lessen te volgen in een vaste groep, leren mensen elkaar kennen, bouwen zij een netwerk op en werken zij aan hun Nederlands. Van veel bewoners hebben wij te horen gekregen dat zij de Nederlandse les heel leuk en leerzaam vonden en dat de docent erg betrokken was.

Groene vingers

Een aantal van onze bewoners helpt bij Common Ground. Dit is een volkstuin in Overvecht waar mensen met een vluchtelingen achtergrond vrijwilligerswerk kunnen doen. Alles wordt zelf gezaaid en geoogst. De opbrengst wordt verdeeld onder de vrijwilligers. Ook wordt de verse groente en fruit verkocht bij de volkstuin voor een lage prijs. In 2021 hebben drie van onze bewoners meegedaan aan dit project. In de winter was er weinig werk, maar hebben zij een aantal keer gezamenlijk gegeten voor de gezelligheid.

Maatwerk

Sommige bewoners hebben specifieke activeringsvragen of kunnen geen aansluiting vinden bij de al bestaande cursussen of dagbestedingsplekken. Wij vinden het belangrijk dat we voor ieder passende activiteiten kunnen bieden, die bijdragen aan de toekomst van de bewoner. Wij gaan dan ook op individueel niveau op zoek naar een passende plek voor de betreffende persoon. Zo hebben wij bijvoorbeeld een aantal bewoners kunnen koppelen aan een maatje, waarmee zij regelmatig afspreken. En is iemand begonnen met het programma "Inclusion" van Utrecht University. Ook is er een aantal vrouwen kunnen starten bij fitness voor alleen vrouwen, is er iemand gekoppeld aan een voetbalclub, en iemand die leert bakken bij een bakkerij. En zo zijn er nog een hoop andere voorbeelden en nieuwe plannen.

Stichting LifeGoals

We hebben nauw contact met Stichting LifeGoals. Een organisatie die gratis op een laagdrempelige manier sportactiviteiten aanbiedt voor kwetsbare mensen. Veel van onze bewoners gaan met regelmaat naar deze sportactiviteit. De activiteiten voetbal, kickboksen en bootcamp zijn erg populair. We merken dat het voor onze bewoners soms spannend is om mee te doen aan deze activiteiten. De eerste keer gaat de activeringsmedewerker vaak mee. Zo is de drempel lager om naar de sportactiviteit te gaan. Daarna is de plek en de mensen bekend en is het gemakkelijker om er zelf heen te gaan. De trainer kent de deelnemers en stuurt hen vaak een bericht om ze te motiveren om te gaan sporten. In samenwerking met Stichting LifeGoals zijn we druk om onze bewoners te stimuleren om in beweging te blijven!

Gekomen om te blijven

In 2021 is het project "gekomen om te blijven" gestart door Stichting De duvel en z'n ouwe moer. Zij wil 900 Utrechters portretteren om te vieren dat Utrecht op 2 juni 2022 al 900 jaar bestaat! Om een realistisch beeld van Utrechters te schetsen heeft ook een aantal van onze bewoners meegedaan aan dit project. Een professionele fotograaf heeft een portret gemaakt en de bewoners hebben zelf een tekst ingesproken over wat hij/zij leuk vindt aan Utrecht of hoe hij/zij hier terecht is gekomen. In 2022 gaan wij verder met deze samenwerking.

Zwemles

Niet al onze bewoners kunnen zwemmen. Terwijl dit toch een belangrijke vaardigheid is. Helemaal in een waterland als Nederland. In 2021 zijn de zwemlessen weer opgestart, welke mogelijk zijn

gemaakt door project PAS. Er is een keer per week zwemles voor vrouwen en een keer per week voor mannen en vrouwen. Een aantal van onze bewoners heeft meegedaan, wat goed van pas kwam in de zomer. Villa Vrede is namelijk een paar keer met hun bezoekers (waaronder onze bewoners) naar het strand geweest om te zwemmen.

DE SNDVU-ORGANISATIE

Doelstelling

Het doel van de stichting is in de statuten omschreven als *“het organiseren van noodopvang voor dakloze vreemdelingen die zonder middelen van bestaan zijn”*. Dit doel tracht de stichting te bereiken door:

- de tijdelijke opvang van vreemdelingen aan de hand van de criteria welke worden getoetst door stichting INLIA in Groningen. INLIA staat voor Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven ten behoeve van Asielzoekers. INLIA is een netwerk van geloofsgemeenschappen en lokale kerken behorend tot velerlei denominaties.
- het organiseren en coördineren van de uitvoering van deze opvang, de samenwerking van vrijwilligers en andere acties;
- het stimuleren van overleg tussen plaatselijke overheden met betrekking tot spreiding van de opvang van dergelijke vreemdelingen;
- het werven van fondsen. De stichting is per 1 januari 2010 door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI);

De stichting is voor het bereiken van haar doel vrijwel volledig afhankelijk van financiële ondersteuning door de gemeente Utrecht.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur heeft in 2021 een wijziging ondergaan. Na het volbrengen van vier termijnen in het bestuur van de SNDVU, hebben wij afscheid genomen van Frans Middelham. Nieuw in het bestuur is aangetreden Frans Sniijders.

Per eind 2021 was de samenstelling als volgt:

- Henk Brandt, voorzitter – sinds 21 juli 2011, nu in vierde termijn
- Frans Sniijders, secretaris – sinds 21 oktober 2021, nu in eerste termijn.
- Rudolf van der Ham, portefeuille financiën – sinds 1 april 2019, nu in tweede termijn
- Marion Wiendels, portefeuille personeel – sinds 3 november 2016, nu in tweede termijn
- Marie-José Spithoven, lid – sinds 3 november 2016, nu in tweede termijn
- Karin Verdooren, lid – sinds 23 mei 2019, nu in eerste termijn

De bestuursleden zijn ieder actief of actief geweest in een voor de SNDVU relevant werkveld en houden hun deskundigheid en vakbekwaamheid actueel.

Het bestuur vergaderde in 2021 in totaal 8 keer. Dat was door de corona beperkingen slechts twee keer fysiek en zes keer digitaal met Microsoft Teams. Tijdens de vergaderingen besprak het bestuur de ontwikkelingen in de politiek en de eventuele consequenties daarvan voor de stichting. Ook de Tweede Kamerverkiezingen stonden op de agenda alsmede de wijze waarop politieke partijen

konden worden geïnformeerd over het asielbeleid. Veel aandacht was er voor de samenwerking met andere organisaties binnen de gemeente Utrecht en de inspanningen voor het landelijke LVV-project. Naast strategische onderwerpen besprak het bestuur onder meer de financiën en de ontwikkelingen in de organisatie.

Team

Eind 2021 bestaat het team van de SNDVU uit 9 medewerkers (totaal 6 fte) die elk vanuit hun achtergrond en ervaring ondersteuning bieden aan de cliënten van de SNDVU. De leden van het team hebben elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Om de continuïteit van de begeleiding te waarborgen is iedereen op de hoogte van elkaars werkzaamheden zodat bij calamiteiten ingesprongen kan worden.

Rana is coördinator van het team. Zij is verantwoordelijk voor een goede algemene gang van zaken, brengt verslag uit aan het bestuur en gemeente en onderhoudt de overige externe contacten. Zij is ook verantwoordelijk voor een aantal juridische dossiers.

Dominique, Marion, Jelle en Sandra zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van de juridische dossiers. Daarin hebben ze elk hun gespecialiseerde taken.

Astrid vervult de functie Woonbegeleiding & Promotie. Ze is verantwoordelijk voor een goede samenstelling in de huizen, de woonbegeleiding, ze stuurt ook de vrijwilligers/stagiaire aan en is verantwoordelijk voor de website en sociale media.

Frank is verantwoordelijk voor de materiële zaken rondom de huizen. Een functie die we benoemen als Huismeester. Hij houdt toezicht op het gebruik van energie en water, regelt de verhuizingen en inrichtingen en verricht kleine reparaties. Voor een deel van zijn functie is Frank ook Ondersteunend woonbegeleider & Sociale activering.

Romy doet de activering van cliënten. Zij zorgt dat cliënten een dag invulling hebben en zich verder kunnen blijven ontwikkelen en koppelt cliënten aan bestaande activiteiten in de stad. Daarnaast doet Romy een stuk woonbegeleiding.

Miep is verantwoordelijk voor de financiële administratie van de organisatie. Zij zorgt ervoor dat iedereen zijn of haar leefgeld krijgt en dat alle kosten rondom de organisatie betaald worden. Zij onderhoudt de kontakten met vele bedrijven en instanties, zoals de belastingdienst, het administratiekantoor, de accountant, de arbodienstverlening, de energieleveranciers, de internetprovider, de OV-bedrijven, de verhuurders, etc.

Huisvesting

De SNDVU is gehuisvest in ruimtes van het voormalige klooster van de Sint Dominicusparochie. De locatie Dominicuskerk is onderdeel van de St. Martinusparochie in Utrecht. Deze parochie is per

1 januari 2020 met terugwerkende kracht gevormd. De lokale gemeenschap van de Dominicuskerk is zeer actief en profileert zich als “het Huis van Dominicus”.

OVERLEG MET ANDERE ORGANISATIES

Op initiatief van de SNDVU is in 2015 gestart met een bestuurlijk overleg van de organisaties die zich in Utrecht op enige wijze bezighouden met de problematiek en de opvang van asielzoekers. Deelnemers aan dit overleg zijn bestuursleden of afgevaardigden van het bestuur van Stichting-Lauw-Recht (STIL), Vluchtelingenwerk Midden Nederland, Stichting Agnes van Leeuwenberch, Stichting de Tussenvoorziening, Stichting Toevlucht, Stichting Seguro, Villa Vrede en Stichting Dienstverlening aan Buitenlanders.

Ook in 2021 is veel aandacht besteed aan het LVV-project en in het kader daarvan gesloten overeenkomst tussen de gemeente en de opvang instellingen. Een aantal malen is overleg gevoerd met Maarten van Ooijen, wethouder met onder andere de portefeuille Asiel en Integratie.

FINANCIËN

Overzicht Baten en Lasten

Hieronder is een overzicht opgenomen van de baten en lasten van de SNDVU in 2021. Daarbij zijn tevens de baten en lasten over voorgaande jaren opgenomen en worden materiële verschillen kort toegelicht.

Tabel 9. Overzicht Baten en Lasten

	2021 (EUR)	2020 (EUR)	2019 (EUR)	2018 (EUR)
Subsidiebaten	811.000	808.346	752.104	671.250
Giften en baten uit fondsenwerving	13.349	8.639	520	4.052
Baten	824.349	816.985	752.624	675.302
Activiteitenkosten	386.177	365.184	331.138	306.893
Bruto exploitatieresultaat	438.172	451.801	421.486	368.409
Personeelskosten	405.670	412.191	331.292	332.155
Overige Bedrijfskosten	49.265	50.652	41.834	45.879
Exploitatieresultaat	-16.763	-11.042	48.360	-9.625
Saldo van rentebaten en rentelasten	-5.840	-2.929	-405	-473
Resultaat	-22.603	-13.971	47.955	-10.098

Subsidie

Voor 2021 is een subsidieaanvraag ad EUR 811.000 ingediend bij de gemeente Utrecht. Voor dit bedrag is door de gemeente Utrecht ook een subsidie verstrekt.

Toelichting lasten

De personeelskosten zijn licht gedaald ten opzichte van 2020, onder meer doordat een vergoeding is ontvangen van het UWV voor een eerder uitbetaalde transitievergoeding wegens langdurige arbeidsongeschiktheid. Per saldo zijn de salarisuitgaven iets gestegen, en is er iets minder uitgegeven aan overige vergoedingen dan in 2020 (met name omdat in 2020 er meer uitgaven zijn gedaan vanwege de start van de coronacrisis en het vele thuiswerken).

De activiteitenkosten zijn in 2021 ten opzichte van 2020 gestegen. Dit komt doordat aan meer cliënten ondersteuning is verleend, waardoor bijvoorbeeld de totale uitgaven aan leefgeld zijn gestegen. Daarnaast is meer uitgegeven aan kosten externe juridische bijstand en is geïnvesteerd in de inrichting van de woningen. Dit laatste project startte in 2020 en is afgerond in 2021.

De bedrijfskosten zijn net als in 2020 hoger dan in voorgaande jaren, met name vanwege hogere telefoonkosten doordat medewerkers meer thuiswerkten.

Ten slotte wordt opgemerkt dat de bankkosten (onder rentelasten) hoger zijn dan voorgaande jaren, vanwege de introductie in 2020 van Prepaid PIN-kaarten voor onze cliënten. Hierdoor is een einde gekomen aan de wekelijkse verwerking van aanzienlijke sommen contant geld, waardoor de daarmee gepaard gaande veiligheidsrisico's sterk zijn verminderd. Bovendien worden – aangewakkerd door corona – contante betalingen in veel winkels niet meer geaccepteerd, waardoor de PIN-kaarten reeds hun toegevoegde en noodzakelijke waarde voor onze cliënten hebben bewezen.

Vaststellingen, Lopende Subsidies en Aanvragen

Op 3 augustus 2021 heeft de Gemeente Utrecht laten weten dat naar aanleiding van de eindrapportage met betrekking tot de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 (dossiernummer 6924139) het initiële subsidiebedrag ad EUR 804.334 definitief is vastgesteld (EUR 4.011 is in 2020 door de gemeente betaalbaar gesteld als onderdeel van de subsidieverlening over 2019).

Voor 2022 heeft de Gemeente Utrecht EUR 857.730 beschikbaar gesteld (dossiernummer 9325873). Deze subsidie loopt over de periode 1 januari 2022 t/m 31 december 2022. De beschikking is conform de aanvraag van de SNDVU en de door de SNDVU opgestelde begroting.

GOVERNANCE CODE

De SNDVU hecht aan 'goed bestuur'. We volgen daarin de Governance Code Sociaal Werk uit 2016 die valt onder de branche Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (te vinden onder deze link <https://www.sociaalwerknederland.nl/?file=13761&m=1480581329&action=file.download>).

In januari 2021 heeft het bestuur, conform artikel 12.1 van de Statuten, een Bestuursreglement vastgesteld. Dit Bestuursreglement is te vinden op onze website (www.sndvu.nl) en vanaf daar te downloaden.

WET NORMERING TOPINKOMENS

Volgens deze wet is de SNDVU verplicht de gegevens van haar "topfunctionarissen" *ongeacht de hoogte van het inkomen* op te geven bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voor andere medewerkers dient dat te gebeuren bij een bezoldiging of ontslagvergoeding boven de WNT-normen

De openbaarmaking van bezoldigingsgegevens in jaarrekening of jaarverslag is één van de essentiële onderdelen van de wet. Om hieraan te voldoen, vermelden we hier dat de coördinator wordt betaald conform de CAO Sociaal werk, dat geen bovenmatige ontslagvergoedingen zijn toegekend en dat de bestuursleden hun functie vrijwillig vervullen en daarbij afzien van de vrijwilligersvergoeding.

Er heeft zich dus op geen enkel punt een overschrijding van de WNT-normen voorgedaan.

AFKORTINGEN EN VERKLARENDE WOORDENLIJST

Art. 64	Beschrijft medische noodzaak om (kortdurend) in Nederland te verblijven, wegens onmogelijkheid te kunnen vertrekken bijv. door zwangerschap etc.
ANBI	Algemeen Nut Beogende Instelling
AVIM	Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel
AZC	Asielzoekerscentrum
BBB+ of BBBB	Bed, Bad, Brood en Begeleiding
B8-vergunning	Tijdelijke verblijfsvergunning bij aangifte van mensenhandel
CMV	Culturele Maatschappelijk Vorming
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. www.coa.nl
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek. www.dienstterugkeerenvertrek.nl
ECSR	Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa. www.coe.int
EHRM	Europese Hof voor de Rechten van de Mens. www.europa-nu.nl
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. www.echr.coe.int
EX-AMA	Inmiddels niet meer minderjarige alleenstaande asielzoeker
Ex-Ama team	Onderdeel van Vluchtelingenwerk, verantwoordelijk voor de sociaal-juridische begeleiding van Ex-Ama's. www.vluchtelingenwerk.nl
GG&GD	Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst. www.utrecht.nl/volksgesondheid
HASA	Herhaald asielverzoek
HIV	Humaan Immunodeficiëntie Virus
Huize Agnes	Huize Agnes biedt een tijdelijke opvang aan vrouwen en hun kinderen die zonder geldige verblijfspapieren in Nederland verblijven. www.agnesvanleeuwenberch.nl
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDC	International Detention Coalition. www.idcoalition.org
IMMO	Instituut voor mensenrechten en medisch onderzoek. www.stichtingimmo.nl
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst. www.immigratiedienst.nl
INLIA	International Network of Local Initiatives with Asylumseekers. www.inlia.nl
IOM	International Organization for Migration. www.iom.int
LHBT	staat voor lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen
LOS	Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt. www.stichtinglos.nl
LSO	Lokaal Samenwerkings Overleg

LVV	Landelijke Vreemdelingen Voorziening
MOB	Met onbekende bestemming vertrokken
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
New Dutch Connections	New Dutch Connections heeft als missie migranten en Nederlanders samen te brengen door middel van theater en beeldende kunsten. www.newdutchconnections.nl
PAS	Project Aan de Slag. www.vreemdelingenvisie.nl
PTSS	Post traumatisch stress syndroom
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum. www.rocmn.nl
SEGURO	Opvangorganisatie in Utrecht voor ongedocumenteerden (met en zonder asielachtergrond) met medische/psychische problematiek. www.seguro-opvang.nl .
SNDVU	Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht. www.sndvu.nl
STIL	Stichting voor mensen zonder verblijfsvergunning. www.stil-utrecht.nl
Soroptimisten	Soroptimisten zetten hun kennis en vaardigheden in om wereldwijd de posities van vrouwen en meisjes te verbeteren. www.soroptimist.nl
Stichting Emmaus	Emmaus in Utrecht vangt mensen in een probleemsituatie op, met name dak- en thuislozen en biedt hen de mogelijkheid hun leven weer op te bouwen. De organisatie zamelt tweedehands spullen in, die in de verschillende kringloopwinkels in en rond Utrecht verkocht worden. www.emmaus-utrecht.nl
Stichting Toevlucht	Toevlucht is een nachtopvang voor ongedocumenteerde mannen in Utrecht, gestart in december 2013. www.toevluchtutrecht.nl
St. Tussenvoorziening	Opvang, (begeleid) wonen, budgetbeheer & schuldhulpverlening, dagbesteding & activering www.tussenvoorziening.nl
Ubuntuhuis	Een kleinschalig buurthuis, waar mensen werken en welkom zijn die te maken hebben (gehad) met dakloosheid, armoede, sociaal isolement. www.ubuntu-huis.nl
Villa Vrede	Ontmoetingsplaats voor ongedocumenteerden. www.villavrede.nl
Vluchtelingenwerk	Deze vereniging is een onafhankelijke organisatie die de belangen behartigt van vluchtelingen en asielzoekers in Nederland in alle stadia van hun verblijf. www.vluchtelingenwerk.nl
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten. www.vng.nl
Weerdsingel	Nacht- en 24 uursopvang voor ongedocumenteerde vrouwen en kwetsbare mensen, Onderdeel van www.tussenvoorziening.nl
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum. www.wodc.nl